

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi työttömyysturvalain muuttamisesta
STM/1919/2017

Hallitus esittää muun muassa, että mikäli henkilö ei ole ollut 65 päivän aikana riittävästi työssä tai työllistymistä edistävässä palvelussa, hänen työttömyyspäivärahaansa tai työmarkkinatukeaan alennetaan 4,65 prosenttia.

Suomen Reumaliiton mielestä hallituksen esitys ei huomioi ihmisten erilaisia terveydentiloja ja siten mahdollisuutta käytännössä toteuttaa aktivointitoimenpiteitä. Tällaisenaan esitys heikentää pitkäaikaissairaiden työttömien tilannetta entisestään.

Lakiin tulee kirjata selkeästi, että ihmisen terveydentila ja työkyky ovat päteviä syitä aktivointitoimista kieltäytymiseen, eroamiseen tai keskeyttämiseen. Näissä tilanteissa 4,65 prosentin alennusta työttömyyspäivärahaan tai työmarkkinatukeen ei tule tehdä.

Aktivointitoimet tulisi käsittää laajemmin. Mukana voisi olla esimerkiksi pitkäaikaissairaana terveydentilaa edistävää, terveydenhuollon ammattilaisen suositamaa kuntoutusta.

Työttömyystilastoissa on työkyvyttömiä työttömiä työnhakijoita. Esimerkiksi henkilöitä, jotka kokevat itsensä sairaiksi ja joiden oma lääkäri on todennut heidät työkyvyttömiksi, mutta vakuutuslaitos näkee asian toisin. Osa työttömistä odottaa päätöstä työkyvyttömyyseläkehakemukseen tai valitukseen siitä.

Työttöminä työnhakijoina on myös pitkäaikaissairaita, jotka haluaisivat tehdä töitä, mutta työnantajat pelkäävät sairauden aiheuttavan kuluja, eivätkä palkkaa heitä. Toiset tekisivät mielellään osa-aikatyötä, mutta työpaikoilla ei välttämättä luoda sille edellytyksiä. Ihmisen terveydentila määrittää paljon hänen mahdollisuuksiaan työmarkkinoilla.

Reumaliiton mielestä nykyinen esitys asettaa työnhakijat eriarvoiseen asemaan aktivointitoimien suhteen. Jos työtä tai aktivointitoimia ei yksinkertaisesti pysty terveydentilastaan johtuen tekemään, on etujen leikkaaminen kohtuutonta. Tämä myös tilanteessa, jossa perusterve henkilö sairastuu väliaikaisesti niin, ettei 65 päivän aikana kykene täyttämään aktivointivaadetta.

Pitkäaikaissairaus aiheuttaa useita kuluja niin lääkkeisiin, matkoihin kuin terveyskeskus- ja sairaalakäynteihinkin liittyen. Sen lisäksi monien on vaikea kyetä ansaitsemaan elantoaan sairauden heikentämän terveydentilan kanssa. Siksi osa sairastuneista ottaa vastaan työtä, joka ei ole hyväksi terveydelle ja ovat lopulta entistä huonommassa kunnossa. Loppujen lopuksi on vielä vaikeampi tehdä mitään työtä.

Työkyvyttöntä ihmistä ei tehdä työkykyiseksi esityksessä esitetyillä aktivointitoimenpiteillä. Työttömät, joiden terveydentila on pitkäaikaisesti heikentynyt, tarvitsevat ennen kaikkea kuntoutusta ja tukea terveyden-, sekä toimintakyvyn parantamiseen ja työpaikan joustavuutta.

Siten heidät saadaan parhaiten työelämään takaisin. Tällaiset toimet olisi hyvä lukea osaksi aktivointitoimenpiteitä.

Lakeja on nyt tehty kahden eri ministeriön alla. Vaarana on se, että sairastavan oikeudet jäävät epäselviksi ja lain kohdat monitulkintaisiksi.

Aloite hallituksen esityksen kommentointiin tuli Helsingin Reumayhdistyksen Aktiivit työikäiset vertaistukiryhmän edustajilta **Mikko Remekseltä** ([mikko.remes\(at\)gmail.com](mailto:mikko.remes(at)gmail.com), p. 050 359 5321) ja **Satu Nupposelta** ([satu.m.nupponen\(at\)gmail.com](mailto:satu.m.nupponen(at)gmail.com)). He antavat mielellään lisätietoja käytännön tilanteista.

Maria Ekroth
toimitusjohtaja
puh. 040 707 9114
[maria.ekroth\(at\)reumaliitto.fi](mailto:maria.ekroth(at)reumaliitto.fi)

Miranna Seppälä-Saukkonen
sosiaali- ja terveystieteiden asiantuntija
puh. 0400 497 986
[miranna.seppala\(at\)reumaliitto.fi](mailto:miranna.seppala(at)reumaliitto.fi)